

با توجه به تورم ماه‌های اخیر، یارانه کالایی دولت به مردم باید چه میزان افزایش یابد؟

ارزش کالابرگ زیر درهین

■ افزایش کالابرگ؛ ضرورتی که منابع آن وجود دارد

حمایت از معیشت در اقتصاد ایران ضرورتی اجتماعی محسوب می‌شود که موفقیت آن در گرو حفظ ارزش واقعی اعتبارات تخصیصی است. اگرچه مدیریت منابع عمومی مستلزم احتیاط در هزینه‌کرد است اما ثابت ماندن مبالغ حمایتی در مواجهه با تورم، اثربخشی این سیاست‌ها را بشدت کاهش می‌دهد. با توجه به تعهد دولت مبنی بر محاسبه و پرداخت مابه‌التفاوت ارز ۲۸۵۰۰ تومانی تا نرخ روز بازار، توجیه عدم توان مالی برای تقویت کالابرگ با منطق اجرایی این طرح سازگار نیست. دولت در شرایطی اعتبار یک میلیون تومانی را تعیین کرد که نرخ ارز کالاهای اساسی را ۱۱۲۵۰۰ تومان تعیین کرده بود. بنابراین با توجه به افزایش فعلی این نرخ و درآمدهای ناشی از آن، ظرفیت مالی لازم برای به‌روزرسانی مبلغ کالابرگ فراهم است و انتظار می‌رود این اعتبار متناسب با وعده‌های رسمی و واقعیت‌های قیمتی روز اصلاح شود تا از قدرت خرید خانوارها صیانت شود.

از سوی دیگر کاهش قدرت خرید دهک‌های پایین می‌تواند پیامدهایی فراتر از سفره خانوار داشته باشد. کاهش مصرف کالاهای باکیفیت، تغییر الگوی تغذیه، افزایش فشار بر خانوارهای کارگری و کاهش توان برنامه‌ریزی مالی خانواده‌ها، بخشی از آثار تدریجی این وضعیت است. تمرکز بیشتر حمایت‌ها بر دهک‌هایی که بیشترین آسیب را از تورم کالاهای اساسی دیده‌اند ضروری است.

حذف ارز ترجیحی بخشی از فرایند اصلاح ساختاری اقتصاد محسوب می‌شود که پایداری آن در گرو مدیریت دقیق آثار معیشتی بر زندگی مردم است. تجربه کالابرگ الکترونیک نشان داد اعتبار یک میلیون تومانی با گذشت زمان و تغییر تراز قیمتی، توان پوشش‌دهی سابق خود را از دست داده است. در واقع، موفقیت یک سیاست حمایتی را باید در میزان توانایی آن برای تأمین نیازهای اساسی در دنیای واقعی جست‌وجو کرد، چراکه هدف نهایی این اقدامات، صیانت و بخشی از هزینه کالاهای همچنان بر عهده خانوار قرار داشته است. به همین دلیل، این عدد را باید با احتیاط تفسیر کرد.

را هدف قرار داده بود که با تغییرات قیمتی، کارایی اولیه خود را از دست داده است. اصالت این دست حمایت‌ها در توانمندی آنها برای تأمین کالاهای اساسی نهفته است. بنابراین ثبات عددی در شرایطی که بهای کالاها افزایش می‌یابد، عملا به معنای عقب‌نشینی تدریجی از اهداف اولیه سیاست‌گذار خواهد بود. برای درک دقیق وضعیت فعلی، سنجش میزان کارایی این مبالغ در برابر هزینه‌های واقعی زندگی، معیاری منصفانه‌تر از اتکا به خود اعداد و ارقام بوده‌ای است.

محاسبات علمی نشان می‌دهد برای حفظ همان سطح از حمایت اولیه، باید شاخص تورم گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» را مبنای عمل قرار داد، چراکه این طرح مستقیما با سبد غذایی جامعه در ارتباط است و تورم عمومی نمی‌تواند بازتاب‌دهنده دقیق هزینه‌های این بخش باشد. با فرض رشد ۴۵ درصدی قیمت‌ها در این گروه کالایی، اعتبار یک میلیون تومانی در این گروه همچنان همان مقدار کالا را پوشش دهد، باید به رقم یک میلیون و ۴۵۰ هزار تومان ارتقا یابد. این پیشنهاد ۴۵۰ هزار تومانی با هدف تثبیت قدرت خرید و پیوند بودجه با واقعیت‌های معیشتی ارائه شده است و فرآیندی برای افزایش رفاه یا ایجاد هزینه‌های جدید محسوب نمی‌شود.

روش دوم ارزیابی بر سنجش مستقیم قیمت سبد کالاهای هدف متمرکز دارد. این رویکرد به دلیل نگاه واقع‌بینانه به اهداف اساسی طرح، برای سیاست‌گذاران حائز اهمیت است و تغییرات قیمتی اقلامی نظیر برنج، گوشت، لبنیات و روغن را مبنای تحلیل قرار می‌دهد. اگر هزینه این سبد در ابتدای اجرای طرح حدود یک میلیون تومان بوده باشد و اکنون به حدود ۵۴ میلیون تومان رسیده باشد، برای تأمین همان مقدار کالا، اعتبار لازم نیز باید به همین نسبت افزایش یابد.

البته این روش یک ملاحظه مهم دارد؛ دولت ممکن است استدلال کند اعتبار یک میلیون تومانی الزاما معادل کل ارزش سبد مصرفی نبوده و بخشی از هزینه کالاهای همچنان بر عهده خانوار قرار داشته است. به همین دلیل، این عدد را باید با احتیاط تفسیر کرد.

■ کالابرگ ثابت در اقتصاد متغیر

اقتصاد ایران تجربه‌های متعددی از سیاست‌های حمایتی دارد. از کوبن در دهه‌های گذشته تا یارانه نقدی و اکنون کالابرگ الکترونیک، همواره یک پرسش اساسی وجود داشته است: چگونه می‌توان حمایت از مردم را به شکلی طراحی کرد که هم پایدار باشد و هم ارزش واقعی خود را حفظ کند؟

تجربه نشان داده است حمایت‌های ثابت در برابر تورم‌های بالا به مرور کارایی خود را از دست می‌دهند. مبلغی که در آغاز اجرای یک طرح می‌تواند بخشی از هزینه زندگی را پوشش دهد، ممکن است چند ماه بعد تنها سهم کوچکی از همان هزینه را تأمین کند.

در چنین شرایطی، اصلاح مستمر سازوکار حمایت اهمیت پیدا می‌کند. این اصلاح می‌تواند به شکل افزایش دوره‌ای اعتبار، تغییر در گروه‌های مشمول، هدفمندتر کردن پرداخت‌ها یا ترکیبی از این روش‌ها انجام شود. هدف اصلی باید حفظ قدرت خرید قشرهای آسیب‌پذیر باشد، چراکه فلسفه این طرح‌ها حمایت واقعی از مصرف‌کننده است و نباید به پرداخت ارقام ثابت بوجهای محدود شود.

مساله کالابرگ امروز در واقع آزمونی برای کیفیت سیاست‌گذاری اقتصادی است؛ آزمونی که نشان می‌دهد آیا یک اصلاح ساختاری مانند حذف ارز ترجیحی می‌تواند همراه با حمایت اجتماعی مؤثر پیش برود یا شکاف میان اصلاح اقتصادی و معیشت مردم، به نقطه ضعف آن تبدیل خواهد شد.

■ برای حفظ قدرت خرید کالابرگ چقدر باید پرداخت شود؟

در تحلیل سیاست‌های معیشتی، همواره باید میان رقم مصوب و ارزش واقعی آن در بازار تمایز قائل شد. اعتبار یک میلیون تومانی که در آغاز طرح کالابرگ تعریف شد، قدرت خرید معینی

■ ارقام به میلیون تومان برای هر نفر؛ محاسبات بر پایه داده‌های رسمی مرکز آمار و بودجه خانوار ۱۴۰۳				
دهک	افزایش هزینه خوراک	کالابرگ	زبان خالص	درصد جبران
اول	۳۰	۱۰	۲۰	۲۳
پنجم	۶۸	۱۰	۵۸	۱۵
دهم	۱۳۳	۱۰	۱۲۳	۸

شوک به نتانیاهو

ذخایر شناخته‌شده نفت جهان هستند» ادعا کرد: «ما قرار است در این ۲۱ درصد شریک شویم، ما می‌خواهیم با این کار یک سرمایه‌گذاری خوب داشته و یک کلبوس برای چین رقم‌بنیم. باید سربازان زن و مرد ارش‌مان را به خاطر انجام کاری که مشابهش را قبلا ندیده‌ایم، تشویق کنیم».

حالا رسانه‌های رژیم صهیونیستی مرگ ناگهانی گراهام را شوکی جدی برای مقامات سیاسی رژیم توصیف کرده و معتقدند ممکن است بر معادلات آینده روابط واشنگتن – تل‌آویو اثرگذار باشد. شبکه ۱۴ تلویزیون صهیونی گزارش داد خبر درگذشت

و فاجعه‌ای را برای جهان به ارمان بیاورد اما برای گراهام، این رویایی بود که به حقیقت پیوست.

سناتور جنگ‌طلب جمهوری‌خواه یک هفته پس از آغاز جنگ رمضان اعتراف کرد واشنگتن باره‌انداختن جنگ تجارو کارانه علیه ایران به دنبال تصاحب انبوهی از پول و نفت ایران است. گراهام به شبکه «فاکس‌نیوز» گفت: «وقتی این حکومت سقوط کند ما خاورمیانه جدیدی خواهیم داشت و کرور کرور پول به دست خواهیم آورد و دیگر کسی تنگه هرمز را تهدید نخواهد کرد.» او همچنین با گفتن اینکه «ایران و ونزولا صاحب ۳۱ درصد

ادامه از صفحه اول

او بعد از آغاز جنگ علیه ایران خوش‌خیالانه از ایده رژیم چنج اطمینان داشت تا جایی که گفت از مردم ایالتش خواهد خواست فرزندان‌شان را به نبرد زمینی در

ایران و تصرف خاک بفرستند!

اگر برای افراد بدبین کشاندن آمریکا به جنگ علیه ایران توسط ترامپ یک اشتباه مهلک بود که می‌تواند از کنترل خارج شود

بدون وقفه کار کنید

بهنای باند اختصاصی رسپینا

021-92 00 00 00

www.respina.net